https://achterderug.nl

WALLENSTEIN EN ZENI.

Een merkwaardige man, die Wallenstein! Een krijgsman, groot en machtig geworden in de oorlogen, die het Roomsche huis van Habsburg voerde tegen de aanhangers van den valschen Profeet en tegen de aanhangers der nieuwe leer.

De nieuwe leer, dat waren de Protestanten, de geestelijke zonen van Luther, de mannen van de rechtvaardigmaking door het geloof alleen.

Wallenstein had zijn Keizer voortreffelijke diensten bewezen. Hij was van trap tot trap geklommen, en terwijl hij bij Keizer Ferdinand in blakende gunst stond, werd hij de geweldigste veldheer van den dertig-jarigen oorlog, die al zijn tegenstanders versloeg.

Al zijn tegenstanders? Dat is toch niet juist. Wallenstein had beweerd, dat de muren van het kettersch Stralsund onverbiddelijk door hem zouden worden neergehaald, al waren ze ook met ketenen aan het gewelf des hemels vastgeklonken, maar de muren trotseerden zijn geschut en stormloop, en God hoorde het gebed der dappere verdedigers.

Nog één keer had hij een harden tegenslag. In de vlakte bij Lützen, waar de Zweden onder hun grooten koning Gustaaf Adolf hem slag leverden. De Duitsche godsdienstvrijheid was daar de inzet; en Gustaaf Adolf redde haar, al werd de overwinning betaald met zijn heldenleven.

Na den dood van den Zweedschen koning was Wallenstein echter onbetwistbaar de grootste veldheer van den dertig-jarigen oorlog.

Wonderlijk was zijn levensweg geweest! Zoon van Protestantsche ouders en gedoopt in een Protestantsch bedehuis, was hij nochtans de geduchte kampioen geworden van het Roomsche geloof. Zijn krachtige arm had den wankelenden troon van Habsburg geschraagd, en waar zijn werftrom klonk, ijlden tienduizenden veteranen, belust op roem en buit, naar zijn vaandels.

Van dezen buitengewonen man met dat hooge, peinzende voorhoofd ging een magische invloed uit. Hij vertegenwoordigde een leger, en stampte, evenals Pompejus weleer, de regimenten uit den grond.

Hij was gevreesd; een koude hardvochtigheid teekende zijn wezen. Toen de slag van Lützen verloren was, vlamden zijn oogen van verontwaardiging en toorn, en zijn officieren beefden voor het ontzagwekkende fronsen zijner wenkbrauwen. Daar was alle reden voor, want hij verweet hun de nederlaag, en liet een aantal hunner ophangen, zonder hun te hebben toegestaan, het keizerlijk pardon in te roepen. Want hij immers was hun vorst, hun keizer. Hij duldde in zijn oorlogshandelingen geen keizerlijk bevel — de dienaar was boven zijn heer uitgegroeid!

Maar die toestand werd toch onhoudbaar; zijn felle vijanden bliezen bovendien het smeulend vuur van den achterdocht in Ferdinands ziel aan, en er kwam een klove, die onoverbrugbaar werd. De Keizer zinde dag en nacht op een middel, om zich te ontdoen van een veldheer, die, zijn troon beschermend, in staat zou zijn, er zelf bezit van te nemen, en Wallensteins dubbelzinnig aarzelen, om den tegenstander aan te tasten, werd als een heulen met den vijand beschouwd.

Wallenstein begreep heel goed, dat er iets broeide, maar hij was een fatalist, en geloofde, dat zijn lot in den loop en den stand der sterren was vastgelegd. En Zeni versterkte die overtuiging.

Zeni was een sterrenwichelaar, een man van gewicht in die dagen, en Wallenstein had den Italiaan uit Padua tot zich geroepen.

De sterrenwichelarij was reeds oud; zij stamde uit lang vervlogen eeuwen; bovenal in het land der Chaldeën was zij druk beoefend geworden.

Zeni scheen de dweepende geestdrift van de Chaldeesche astrologen te hebben geërfd. Wallensteins machtige geest kwam geheel onder dien invloed. En terwijl de gevaren, die hem bedreigden, grooter werden, luisterde hij te gretiger naar Zeni's woorden.

Zie den forschen, rijzigen krijgsman daar bij den meester staan! Hij is geheel aandacht; zorgen omwolken zijn voorhoofd, maar die zorgen zullen wijken, want Zeni ziet Wallensteins ster schitteren in nieuwen luister!

De veldheer is weer gerustgesteld. Zijn eerzuchtig gemoed vermeit zich in glanzende vergezichten, en terwijl Zeni vertrekt, doorkruisen nieuwe, stoute plannen zijn brein.

Wat is de mensch! Hij droomt van geluk en voorspoed aan den rand van het graf; hij gelooft in dwaalsterren, als het eeuwige Licht hem ontbreekt, en ontwaakt eerst uit den droom der dwaasheid, als het gebouw van zijn ijdelen roem ineenstort.

Zeni ging heen. Wallenstein legde zich ter ruste. En een paar uur later stiet hem een zijner officieren het doodelijk staal in de borst. — Zóó was Wallensteins einde!

L. P.

* * *
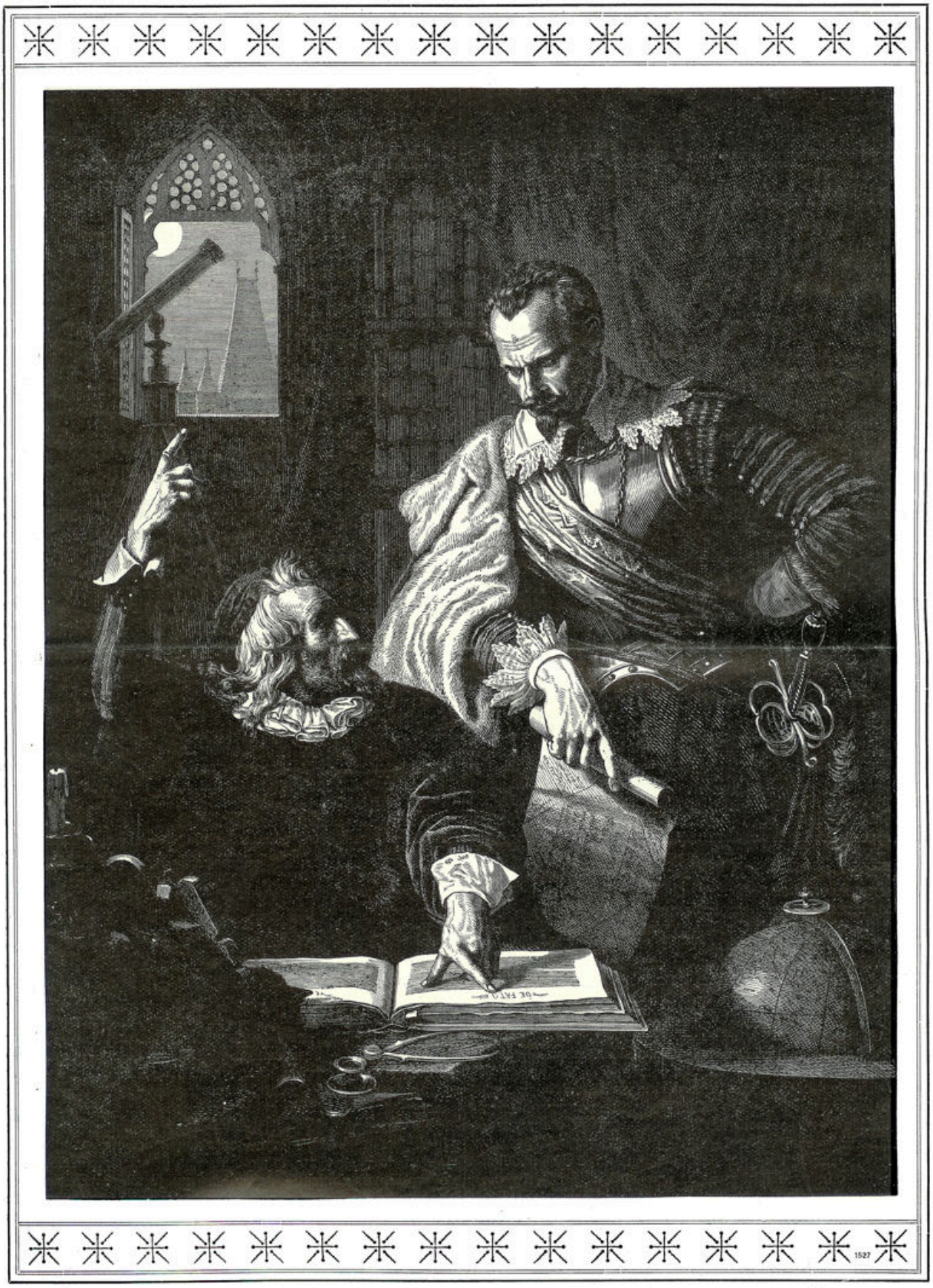
https://achterderug.nl